

SAFEGUARDING SECRETS IN SHIDDUCHIM

THE DINIM OF DISCLOSURE IN DATING

לעי"נ

אמי מורתי מרת יוכבד פעשא בת ר' הלל ע"ה

Mrs. Joan Maybruch a"h

on her 10th Yahrtzeit

כ' תמוז תשע"ג

I. Mandated Reporting

ספר חפץ חיים – סוף הלכות רכילות (ציור ג')

(1) **אם הוא רואה, שאחד רוצה להשתדך עם אחד, וידוע לרואה הזה, כי החתן יש לו חסרונות עצומים כפי המבאר לקמן בסעיף ו', מה נקרא חסרונות לענין זה, והמחתן אינו יודע מזה דבר, ואלו היה יודע, לא היה מתרצה לזה, יש לגלות לו.**

ספר נתיב חיים על ספר חפץ חיים

(2) והיינו אפילו אם הצד השני אינו שואלו בענין זה.

ספר חפץ חיים – סוף הלכות רכילות (ציור ג')

(3) אם החתן יש לו חסרונות עצומים, כי יש נפקא מנה בין החסרונות. דהיינו, אם החסרון הוא מצד חלי גופו, והמחתן אינו מכיר אותו, מצד שהוא דבר פנימי אשר לא נגלה לכל, פשוט הוא, דאין על המגלה ענין זה חשש אסור רכילות.

ספר חפץ חיים – סוף הלכות רכילות (ציור ג')

(4) על זה נאמרו סמוכין: לא תלך רכיל בעמידך, אבל לא תעמד על דם רעך.

שו"ת חוות יאיר סימן רכ

(5) שאלה ע"ד פלוני שנשדך עם בת זוגו למרחוק ונדע לו שאין חותנו בעל יכולת כמו שחשב לכן ביקש לבטל הקישור הנעשה בקנס ובחרם ושם עלילות דברים ע"י עצת רשעים ששמע שהכלה בעלת מום שיש לה חוטם ארוך יותר מן הראוי והוא שיעור אצבע קטנה שלה כמבואר בפרק מומין אלו גבי מומי כהני וק"ל כל מומים הפוסלי' בכהנים פוסלים בנשים. נראה שאם אין הגדלות והאריכות של החוטם מופלג באופן שאין רוב בני אדם שוחקין עליה אין בדבריו כלום דנהי דגבי כהני שלוחי דרחמנא יש קפידה וכן בנשים לענין קדושין מפני דזה נקרא מום בלשון תורה גבי כהנים לפי קבלת רז"ל וכן אם התנה זה המשתדך

ואמר בפירוש שלא יהיה בה מום מש"כ אם אמר שלא יהיה בה חסרון או שלא תהיה בעלת חסרון דאזלינן אחר לשון בני אדם שאין זה חסרון וכן להפך באם יש לה חטוּטרת גדולה על החוטם אע"פ דהוי יתור לא חסר הוי בלשון ב"א חסרון שאינו שכיח כלל.

II. Better Late Than Never?

1. The Steipler

ספר קהלות יעקב למסי' יבמות סי' מ"ד

(1) גבי שידוכין אשר קשה לזווגם כקריעת ים סוף וכשהצדדים מסכימים להנשא מחשב אצלם שמחה גדולה ולא יסכימו להנשא לאדם סתם אלא למי שבחרין בהם ומוצא חן בעיניהם, ומשו"ה סתם ריעתא שיש בהם לא חשיב מום לבטל הקידושין אא"כ הוא מום גמור אשר ידוע שמחמתו לא היו מתרצים בשום אופן... ומשו"ה כל כה"ג שבדיעבד לא ירצה לוותר על הקנין, אע"פ שיש בו מום זה, לא חשיב גונב דעת במה שלא סיפר כל מומיו.

גמרא יבמות דף מה ע"א

(2) דההוא דאתא לקמיה דרב אמר ליה **עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל מהו** אמר לו הולד כשר אמר ליה הב לי ברתך לא יהיבנא לך... דכי אתא לקמיה דרב יהודה א"ל **זיל איטמר** או נסיב בת מינך וכי אתא לקמיה דרבא א"ל או גלי או נסיב בת מינך.

רש"י שם

(3) זיל איטמר. לך במקום שלא יכירוך ושא בת ישראל שאילו יכירוך לא יתנוה לך: גלי. צא לגלות במקום שלא יכירוך ויתנו לך בת ישראל כשרה:

2. Rav Elyashiv

ספר נשמת אברהם חלק אהע"ז סימן ה סוף אות ח

(4) **אך שמעתי מהגרי"ש אלישיב (שליט"א) שהוא חולק על הקהילות יעקב** כי לדעתו אין מהגמ' ביבמות ראייה. כי **שם מדובר על שאלה של פגם משפחה** וכיון שלדעתו של רב יהודה, שהוא היה גדול הדור, היה כשר לגמרי ורק מפני עמי הארץ שבמקומו אמר לו שילך למקום אחר שלא מכירים אותו ויתחתן שם. אבל... פגם בגופו... יש ולא ירצו אותו כחתן ולכן צריך להודיע לצד השני, עכ"ד.

3. Rav Moshe

שו"ת אגרות משה חלק או"ח סימן קיח

(5) ובדבר אם צריכה את להגיד להבחור שירצה לישא אותך לאשה, ודאי את צריכה לגלות לו, אבל אינך

צריכה להגיד לו בראיה והכרה דפעם ראשונה שעדיין לא ידוע אם ירצה בכלל השידוך וממילא אסור אז להגיד לו... ואז מאחר שהוא רוצה בך מפני שהכיר המעלות שלך לא יחזור בו בשביל זה.

III. Maybe...Or Maybe Not

שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק ג סימן כז

(1) וכיון שראויה בעצם לבנים שהרבה אנשים אין מקפידין כל כך שיהיה להם הרבה בנים, וגם אין מקפידין כל כך שתתעבר תיכף דמטעם זה אינו מקח טעות, ויש גם בזה ספק מצד שיש מהרופאים שאומרים שלאחר שתנשא יבוא לה האורח כנשים ותוכל להוליד גם תיכף וגם הרבה בנים...**עכ"פ כיון שנקטן הספק איני רואה שיהיה חיוב לגלות זה.** ולרווחא דמילתא יחליטו האב והבת שאם יעבור זמן של ארבע שנים ולא תתעבר וגם לא יבא לה אורח כנשים, תקבל ממנו גט בלא קושי ובלא שום תביעות ממנו, שלהחלטה זו שוב לא יהיה להנושאה כמעט שום הפסד, שודאי לא יצטרכו לגלות אף לא ממדת חסידות.

IV. Not So Common Sense

ספר בינת השידוך פרק יא הערה 76 – עמ' 537

(1) כתב מו"ר הגר"י זילברשטיין שליט"א בשם מרן החזו"א זל"ה: חייבים לספר מהדין על גרוש ועל שידוך שנותק, בי כל דבר שהציבור מקפיד הוי מום. **וגם אין זה מהתבונה להסתיר דבר שבסופו יתגלה והתרעומת תשאר לכל החיים**, לכן חייב ים לספר, אולם לא בפגישה הראשונה, כי אם בפגישות האחרונות לקראת הסוף.

V. Ask Away

ספר חפץ חיים – סוף הלכות רכילות (ציור ג')

(1) **אָבֵל אִם הַחֶסְרוֹן הוּא מִצַּד מַעוֹט חֻכְמַת הַתּוֹרָה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, אֵין לְגַלוֹת לוֹ, דְּאִיהוּ דְּאַפְסִיד אֲנַפְשָׁה, דְּהִיָּה לוֹ לְהוֹלִיכוֹ אֶצֶל בְּעָלֵי תּוֹרָה, שֶׁיִּנְסוּ אֶת כַּח חֻכְמָתוֹ וְיִדְעֵתוּ, עַד הֵיכֵן מַגְעַת, (וְאִם עָשָׂה כֵן, הֵם צְרִיכִים לוֹמַר הָאֲמַת, כִּי מִשְׁנֵי הַצְּדָדִים נִתְרָצוּ בְּדָבָר לְכַתְחֻלָּה), וּמִדְּלֹא עָשָׂה כֵן נִתְרָצָה בְּדָבָר.**

VI. The Rules

באר מים חיים – סוף הלכות רכילות (ציור ג')

1. **שיתברר אצלו** מתחלה כי דבר זה הוא בכלל חולי הגוף, לאפוקי אם הוא רק חלוש בטבעו (כענין שאמרו קצירי ומריעי רבנן) אינו בכלל חולי.
2. **שלא יגדיל את ענין המחלה** יותר ממה שהיא.
3. **שיכוין לתועלת המחותן, ולא מצד שנאת החתן.**
4. **ובזה הפרט נכלל עוד ענין אחד, שיתבונן מתחלה אם תבוא תועלת מדיבורו, לאפוקי אם הוא משער שלא ישמע לו וישתדך עמו.**

VII. The Hope

משלי פרק לא פסוק כה

(1) עֲזִיזְהָדָר לְבוֹשָׁה וְתִשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן:

רש"י שם

(2) ותשחק - כל ימיה על יום מיתתה שיהא נכבד בשם טוב: ליום אחרון - ביום מותה נפטרת בשם טוב:

גמרא ברכות דף י עמוד ב

(3) רב נחמן בר יצחק אמר כאילו בנה אחת מחורבות ירושלים